

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felölts szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Coriolánok és Brutusok.

Debrecen, 1907 okt. 22.

Különös, hogy a politikai színtéren ma azok a lehangosabbak, akiknek hallgatniok kellene. Azok, akik ma is büzhödnek a darabont pizoktól és azok, akik akkor, amikor a nemzet minden erejét megfeszítve küzdött a hazaáruol becstelen uralom legyürésére: csupa speculációból tétovázók maradtak, hogy bármerre billenjen is a küzdelem mérlege: ők mindenik irányban ajánlkozhasanak.

Tudjuk, nagyon jól tudjuk, hogy azoknak fáj az uborkafáról leesés, ezeknek fáj a mellőzés. Ordítanak hát, kigyót-békát kiáltanak a nemzeti kormányra, a hazaáruolásig innen meg sem állanak.

De hiszen olyan könnyű a szavakkal való dobálózás, oly könnyű az izgalom felkeltése, másoknak becsületében, tisztességében, jóhiszeműségében, hazafias önzettségében való gázolás.

Szidják Kossuthot, mert a kiegyezést megkötötte, gyanúsítják a képviselőház többségét, mert még mindig nem buktatta meg a kormányt és mert valószínűleg tudják, hogy rikácsolásuk nem zavarja a felsőbb légköröket, hát ide lent, az alsóbb rétegekben próbálkoznak, elhintik a viszály magvát, szitogatják a bizalmatlanságot választók és választottak között.

Gonosz szándéku kísérlet!

Az 1867-iki kiegyezés óta soha sem volt oly nehéz helyzete egyetlen egy kormánynak sem, mint a jelenleginek. Táborában mögötte az egész nemzet, — elepedve a követeléseké fajult régi vályak megvalósításának szomjuságától, közel az üdítő nedvet tartalmazó pohárhoz és ime, mégis. Tantalusként szomjazunk kell tovább! Ott érezzük magunkat a politikai és gazdasági szabadságnak küszöbén: és ezt a küszöböt átlépünk még sem lehet. És mert a gyötrő szomjuságot hűsítő poharat a kormány nem ragadta möhön kezébe és mert a szabadság küszöbét át nem lépte: szórják reá

az átkot, mint azelőtt kormányra soha sem.

Mit nekik a nemzetnek elerneyedt ereje, hosszú közdelemben el-faradt tehetetlensége! Nem mérlegelik e gáncsolók azt, hogy szemek a hosszú sötét rabság után kiállják-e a szabadság napfényét, vagy attól megvakulunk? Nem törődnek azzal sem, vajjon a szabadsággal tudunk-e élni, biztosítottunk-e magunknak intézményeket, amelyekkel szabadságunkat előnyünkre kihasználhatjuk, vagy pedig úgy vagyunk-e, mint a tömlőből szabadult rab, aki a rabsegélyző-egylet alamizsna adományából tengeti nyomorult életét.

Ezek az urak nem apródonként akarják elhárítani a félelmetes akadályokat, ezek az urak egy lökéssre akarják a dévényi fokot a Dunába zudítani, hogy visszaszorítván a méltóságosan hömpölygő folyamat, vízárba borítsák és ebbe belefojtsák Ausztriát. Ezeknek az uraknak évés közben jött meg az étvágyuk és mert a csontokról lerágták az utolsó huscafatot is: a késnek nyeléből szívják tüdejük szakadásáig a — selőt. Jól tudjuk, hanem fú a szél! Bécsből, a zörgő csontu kamarilla tájékaról, onnan Kristóffyék vidékéről. Tudjuk: miért kellett a horvátoknak fellázadniok a parlamentben, tudjuk, miért kellett szünetelni a munkának október 10-én, tudjuk mire való a nemzeti kormánynak otromba lepecskondiázása! Tudjuk, hogy mindez Bécsnek, a kamarillának gonoszsága csupán és a mint látszik sikerült a beugratás.

Nekünk eszményeink vannak. Eszményeink valóra váltásához zászlóvivőink, akikben bizunk rendületlenül, akiket épen akkor támogatunk és követünk a legnagyobb odaadással, amikor a helyzet a legválságosabb. Az igazságnak, az eszmények megvalósulásának utja nem mindig egyenes, kitérők minden pályán található, a kilőtt nyilvesszőnek iránya is hajlást mutat, ha más nem: hát a levegőnek sűrűsége elhajlítja az egyenes iránytól. De azért az igazság mégis igazság marad, az eszmény sem változik varangyos békává.

Mi sem fogadjuk jó képpel a kiegyezést, aminthogy Ausztriával való kiegyezést jó kedvvel nem fogadhatunk sohasem, de vezérünket sem fogjuk miatta ledöfni. Nem zengedezünk hozsannát feléjük, mint tették négy évtizeden át az uralkodó pártnak tagjai.

De nem is tudjuk kárhozatni a kormányt csak azért, mert az 1867 óta reánk kérgesedett, testünkhöz nőtt gaszágokat egyszerre le nem hámozta testünkről, hanem ki-mélte az elevent és megelégedett azzal, hogy a kéregbe éket vernie sikerült, hogy ezáltal a vastag kéreg megrepedezett.

Kossuth Ferenc sohasem volt Coriolán és mi sem vagyunk volskok, bármint turja is elvult dühében a tajtékot a darabont sajtó. Inkább vagyunk és leszünk a hódító Caesar, aki levérven minden ellenséget, meghódítván a félvilágot, végre legyőzte önmagát és Pompejus párthiveinek megbocsátott.

Csak a leggonoszabb rosszakarat állíthatja azt, hogy a kiegyezésnek 1917-ig megkötésével „mindörökre” vége gazdasági önállóságunknak, vége a nemzeti jegybank iránt táplált reményeink megvalósulásának. Ez a tíz év a régi rabságból a szabadságra való átmenetelre szinte okvetlenül szükséges. Máról-holnapra önálló gazdasági berendezkedésre akkor sem lennénk képesek, hogyha a vámkülfölddel szemben szabad lenne is kezünk. Amde jól tudja azt a darabont sajtó, hogy saját atyamestereik ama hirhedtté vált XXX-ik törvényeikk ellenére ránk rakták a külállamokkal megkötött szerződéseknél súlyos és lerázhatatlan bilincseit, — melyek a szabad mozgást eleve megfojtották, de azt már nem akarják tudni abban a boszorkánykonyhában, hogy anyagi erő nélkül szabadságunkat fentartani sem tudjuk. — Az országnak legtöbb törvényhatósága, köztük Debrecen város közgyűlése is 1917-re követelték az önálló vámterületet, — akkor darabanték hallgattak. És most mert a kormány koraszülöttet létrehozni, nem életképes intézményt létesíteni

Színház után

kellemes szórakozást találhatunk a Széchenyi

Egész éjjel zene. Kitünő hideg étkek és italok.

kávéházban.

nem tudott, mert nem is akart, hanem mert — habár áldozatok árán is — véget vetett az évenként milliókra menő vagyonnak elpusztulását követelő gazdasági bizonytalanságnak: üvöltéseikkel az eget ostromolják, eszeveszett dühükben öntesteiket karmolják véresre.

A nemzeti jegybankot 1910-re követelte minden törvényhatóság. És mert a kormány biztosította a nemzetnek elhatározási szabadságát és lehetővé tette azt, hogy az Osztrák bankot már néhány hét múlva benyújtandó szabadalom kérelmével elutasíthatja és ugyanakkor a nemzeti banknak 1910-re szervezését és létesítését elhatározhatja: ez a kormány ezáltal és ily módon elárulta a nemzetnek gazdasági érdekeit!

Nincs semmi lelkiismeret, még kevesebb felelősségérzet az ily vádaskodásban. A szabadelvűségben elvirágzott rendszer hatalmának tetőfokán sem volt képes arra, hogy az 1867-es bölcsek által átvallalt osztrák államadósságtól, ettől a homlokunkra sütött égető szegénybélyegtől megszabadíthatott volna bennünket. Ez a valóban piszkos adósság volt egyedüli oka és akadály a nemzeti jegybank felállításának, a valuta végleges rendezésének, a készfizetések felvételének. Mert ennek az adósságnak Solferiónál és Königrätznél fídbussá vált kötvényei akkor nyerték meg igazi belértéküket, amikor ezeket a magyar és az olasz nemzetnek leigázására elköltött és az Eynattenek által elszikkasztott nehéz milliókat a magyar nép nyakába sózták a 67-es bölcsek. És ekkor a jó magyar nép áldozatkészségével értékessé vált kötvények olyan kezekbe kerültek, amely kezeknek érintésére az Osztrák banknak minden lakatja ellágyult, vagy végképp becsukódott. És most sikerült a kormánynak, sikerült Kossuth Ferencnek ezeket a lakatokat levernie, sikerült tisztázni ennek a szegyenletes adósságnak mennyiségét és sikerült biztosítani nemcsak azt, hogy ettől a szegyenbélyegtől, ettől a gyalázattól végre valahára megszabadulunk, hanem sikerült az is, hogy ezáltal a nemzeti jegybank felállításának, egész pénz és gazdasági rendszerünk önállóvá tételének legfőbb akadályai elhárítottak: ezért hát meg kell kövezni Kossuth Ferencet!

Üvölthetnek a hienák torkuk szakadtából, a mi soraink között rést ütni nem tudnak. Áskálódásuk még jobban tömöríti sorainkat, mert tudjuk, hogyha valaha: úgy a jelen váltáság napokban van szükségünk igazán a hozzáférhetetlen összetartásra.

A trónnak kárpitja fölött komor felhők boronganak, a hideg fut végig rajtuk annak csak gondolatára is, hogy ezekben a komor felhőkben a halál angyala rejtőzik!

Mi lesz akkor, ha a komor aggodalmak hirtelen valóra válnának? Bizonyára olyan személyi és rendszer változások, amelyeknek ellenében jó és célszerű a nemzetnek

előre biztosítania önmagát, alkotmányát, fejlődését és mindezeknek feltételeit.

Coriolánok nem voltunk, de Brutusok sem leszünk soha!

Dr. Varga Lajos.

Politikai hírek.

Papp Elek választói előtt. A hajdududvari választókerület függetlenségi és 48-as polgárságából alakult 200-as végrehajtó bizottság Kabán folyó hó 27-én vasárnap délután két órakor az „Első polgári olvasókör” helyiségében gyűlést tart. A gyűlésnek fő mozzanata lesz, hogy annak keretében fog a kerület országgyűlési képviselője, Papp Elek beszámolni választóinak a politikai helyzetéről, melyre vonatkozólag egyenként a gyűlés szintén állást fog foglalni.

Állami költségvetés. Wekerle miniszterelnök tegnap betérteszt 1908. évi költségvetési javaslatai szerint az előirányzat mérlege a következő:

1.238.289.726 K rendes kiadással szemben 1.274.630.132 K rendes bevétel áll s így

41.340.406 K fölösleg mutatkozik a rendes kezelesnél.

El enben a rendkívüli kezelésnél 158.698.623 K átmeneti és beruházási kiadással

117.380.282 K rendkívüli bevétel áll és így

41.318.341 K hiány jelentkezik.

Eggyütvére a rendes és rendkívüli kezelést 1.396.988.349 korona összes kiadással 1.397.110.414 korona bevétel áll szemközt és így végeredményében 22.065 korona a felesleg.

Wekerle költségvetése.

Községi orvosi állások államosítása.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 22.

A terem meglepően üres még tíz órakor. A folyosón is lanyha az érdeklődés. Megjelenik Polónyi Géza, némi érdeklődést keltve.

Wekerle néhány néppárti képviselővel beszélget, többen Gaál Gasztont kérdeztetik, igaz-e, hogy lemond a mandátumról. Napirenden van egyebek közt a kvótadeputáció megválasztása is.

Justh Gyula elnököl az ülésen, amely valamivel tíz óra után kezdődik.

A jegyzőkönyv felolvasása után megemlékezett az elnök baró Podmaniczky Frigyes haláláról.

B. je ent, hogy Popovics Dusán jegyzői állásáról lemondott.

Bemutadják az újabb beérkezett kérvényeket.

Wekerle Sándor miniszterelnök az 1908. évi költségvetést terjeszt elő és egyuttal indokolja is, főbb vonásaiban. A fő, hogy a költségvetés helyes politikát szolgáljon. E nélkül a leggazdagabb költségvetés is szegény, meg kell érteni a nagy eyoluciót. Az a kérdés, államháztartásunk a nép érdekében irányában halad-e. Meg kívánja még állapítani, vajjon megvan-e költségvetésünkben a kívánatos egyensúly.

At er ezután a költségvetés részleteinek az exposé szerint való ismertetésére.

Az előterjesztés közben néhány éljent is kapott a miniszter. Így akkor, amidőn a községi orvosi állások államosítását jelentette be, továbbá a népnevelési kiadások emelését. A számokat ezután is fejből mondotta a miniszterelnök, elkápráztatva memóriájával a Házat.

Kiemeli, hogy a jelen költségvetésben huszonhárom milliót tesznek ki a fizetésrendezéshez szükséges többkiadások.

Megemlékezik röviden a betértesztett adó-reform törvényekről. Az ingatlan adón kívül az összes adózat egy adóban kívánja megoldani és az összjövedelmet progresszíve megállapítani (helyeslés.) Megállapította a létminimumot arányosítani igyekszik az adókat, a nagyotkét és az országán kívül elkölkött jövedelmet nagyobb adóval sújtja.

A házaadót a legtöbb helyen leszállítja. A létminimumot hatszáz koronában állapítja meg. Fiskális érdekek nem vezették az adóleszállításban. Husz millió a reform miatt a kincstár vesztesége. Ha pedig többlet lesz, akkor a létminimumot fokozatosan felemeli. Merész lépést tetünk, amit régebben, tizenégy évvel ezelőtt ugyan-e helyről csak fokozatosan képzelt el. A viszonyok azonban megváltoztak, a reformot nem lehet tovább halasztani.

Végül ismerteti a költségvetés végeredményét és megállapítja belőle azt az intő szót, hogy ily mértékben a szükségleteket emelni tovább nem lehet. (Helyeslés.) Ha produktív kiadásra kell, akkor azonban állami kölcsöntől sem riad vissza. Kölcsöntöket mind e mellett ez idő szerint, egy kis bb konvertálástól eltekintve, nem akar kötni.

Ami a jövedelem emelését illeti, a szesadók kulcsának felemeléséről í het beszélni. A modern pénzügyi irány azonban inkább a közgazdasági erőket óhajtja feltárni, sem hogy új adokat keressen.

A költségvetés száraz számai mutatják a kormány politikáját. E számok igazolják, hogy jól átgondolt program irányítja a cselekedeteinket. Ez batorít arra, hogy a t. Ház figyelmébe és elfogadására ajánljam javaslataimat.

Előterjesztem ezek után az 1908. évi költségvetésre, az indennitásra és az adór formra vonatkozó (nat darab) adójavajlatot. (Eljenzés, a szónokot számosan üdvözlik)

A javaslatokat kinyomatják és a bizottságokhoz u asítják.

Lachne Hugó előadó betérjeszt az autonóm választásról szóló jelentést.

Szünet után több bizottsági tagnak eskütétele következett.

A Ház egyhangulag megszavazza a miniszterelnöknek a kvóta-bizottság kiküldésére vonatkozó javaslatát.

A mi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és a holnapi üés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

A város jövő évi költségvetése.

A városi nyaralók bérletügye.

13 százalékos községi pótdadó.

— október 23.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott, melyen a város 1908-ik évi költségvetése került folytatolagos tárgyalás alá. A bizottság a költségvetést tételről-tételre menve tárgyalta le miközben számos költségvetési tételt jelentékeny mértékben redukált is, úgyhogy valóban találó volt egy bizottsági tag tárgyalás közben tett azon megjegyzése, hogy ha így halad a bizottság, eltűnik a pótdadó.

E tárgyalások után a jövő esztendői költségvetésnek konstatalhatjuk azt az eredményt, hogy reális alapokon nyugszik, úgy, hogy a csütörtöki rendkívüli közgyűlés, a melynek a bizottság elő fogja terjesztani nyugodt lelkiismerettel fogadhatja el.

A költségvetés tárgyalása során néhány érdekesebb ügy is felszínre került. Így a városi jeggyár vezetése ellen a közönség körében tapasztalható zugulódásnak hangot adott Márton Imre bizottsági tag, kérve a bajok orvoslását.

Igen nagyérdékű mozzanata volt a

bizottsági ülésnek az ülés végén hozott ama határozata, melynek értelmében a községi pótdadót 13 százalékban irányozzák elő a jövő évi költségvetésben.

A jog- és pénzügyi bizottság üléséről különben alábbi tudósításunkban számolunk be.

A költségvetés tárgyalása.

Jelenvoltak Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt Kovács József polgármester, Magoss György főügyész, Roncsik Lajos főszámvéve, Juhász Ignác, Márk Eadre, ifj. Schwartz Vilmos, B. Nagy Sándor, Király Gyula, Roehltz Arthur, Csanak József, Sinka Sándor, Aczél Géza, Márton Imre, Komlóssy Arthur bizottsági tagok.

Elnök megnyitván az ülést, a bizottság áttért az 1908. évi költségvetés tárgyalására. Roncsik Lajos főszámvéve előterjesztette erre vonatkozó jelentését.

A bizottság általánosságban elfogadta s ezután áttért a részletes tárgyalásra.

Roncsik Lajos előterjesztette az egyes tételeket s a felügyelő bizottság módosító indítványait.

A bizottság az első tételeket minden hozzászólás nélkül megszavazta.

A felügyelő bizottság a ménesistálló javítására előirányzott 1000 koronát 500 koronára szállította le.

A ménes és eladó lavak vasaltatására előirányzott 1200 korona helyett 1000 koronát javasolnak a költségvetésbe felvenni.

Az erdősítés céljaira az erdőmester 15 ezer koronát javasol a költségvetésbe felvenni.

A felügyelő bizottság 12 ezer koronára javasolja redukálni az előirányzott összeget.

Tüdős János dr. megszavazta a költségvetésben felvett tételt, mivel az erdősítésre áldozni kell.

Márton Imre szerint a felügyelő bizottság által javasolt összeg nagyon elegendő az erdősítés céljaira.

A nagyerdői nyaralók bérlése.

A városi jövedelmek tárgyalása közben Márton Imre amiatt szólalt fel, hogy a nagyerdői nyaralók bérbeadásában ez évben követett módszerrel hagyjanak fel és ehelyett valami helyesebb rendszert hozzanak be a nyaralók bérbeadásánál. A felügyelő bizottság nevében javasolja, hogy ne árverés útján adják bérebe a nyaralókat, hanem inkább állítsák vissza a rendszert. A javaslatot azzal indokolja a felügyelő bizottság, hogy a hosszabb időre való bérbeadás által biztosítják a nyaralók rendszerben és tisztán tartását, annál is inkább, mivel az olyan bérlők, kik 3-4 évig kiveszik a nyaralókat, az esetleges javításokat is szívesen eszközölik.

Aczél Géza a régi állapot fentartása mellett foglal állást, jobbnak tartja a nyilvános árverést.

Márk Endre pártolja a felügyelő bizottság javaslatát, s tiszta és állandó lakóknak szívesebben adná hosszabb időre oda a nyaralókat árverés mellőzésével. Hivatkozik a ref. egyház hasonló gyakorlatára.

Komlóssy Arthur a kérdés felvetését nem tartja alkalomszerűnek. Javasolja, hogy a kérdés felett térjenek napirendre.

Magoss György hivatkozik a törvényre, amely a városi épületek bérbeadásánál árverést ír elő.

Juhász Ignác indokoltnak látja ugyan a felügyelő bizottság javaslatát, de a törvényről nem hajlandó eltérni.

Vecsey Imre indítványozza, hogy bízzák a kérdés megoldását a tanácsra, amely az árverések dacára is mindig ügyel arra, hogy rendes bérlőket kapjanak a városi nyaralók.

Elnök végre is szavazásra teszi fel a kérdést s a bizottság szótöbbséggel a mai állapot fenntartását határozza el vagyis ezután is árverés útján fogják bérbeadni a villákat.

Sokba kerülnek az épület javítások.

Nagy vitát produkált a költségvetésnek épületek javítására előirányzott tételére vonatkozó javaslata Aczél Géza főmérnöknek, aki előterjesztette, hogy az épületek javítására előirányzott összeg igen kevés, amit

már évek tapasztalatai is bizonyítanak. Ezért kéri, hogy a közös had-erőgei épületek javítására előirányzott 5500 kor. helyett 15 ezer koronát, a honvéd laktanyára előirányzott 6180 kor. helyett 9 ezer koronát, az iskola épületek javítására előirányzott 12,800 kor. helyett 15 ezer koronát vegyen fel a bizottság a költségvetésbe.

Márton Imre nem látja indokoltnak az előirányzott költségek fölemelését. Eöadja, ha az előirányzott összeg kevés, a főmérnöknek alkalm van póthitelt kérni.

Komlóssy Arthur is nagyon tartja a főmérnök által kért összeget. Moltányolja a kérelem indokait és ezért némi költségemelésbe belemenne.

Juhász Ignác szintén a Márton Imre álláspontján van, ha szüksége van nagyobb összegre a főmérnöknek, kérjen póthitelt.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést, mire a bizottság a felügyelő bizottság tételét fogadja el.

A bizottság ezután elhatározza, hogy a közbiztonsági költségeinek fedezésére előirányzott 89 ezer korona helyett 84 ezer koronát vesz fel a költségvetésbe.

Panasz a jeggyár ellen.

A városi jeggyár költségvetése tárgyalása előtt

Márton Imre amiatt szólalt fel, hogy a városi jeggyár a megrendelőkkel szemben nagy hanyagsággal jár el s megtörténik, hogy napokig is hiába sürgetik a megrendelők a jegyszállítást.

Indítványozza, hogy tegyék közhírré, miképpen lehet a vállalat ellen való panaszokat az illetékes helyre juttatni.

Továbbá indítványozza, hogy a szerződés pontjaiban némi módosítást eszközöljenek, mivel a vállalat a szerződésben megállapított minimális termelésen felül sohasem termel s így a közönség fogyasztását nem tudják kielégíteni. Amint is szót emel, hogy a vállalat, bár a termelés fokozására nem igyekeznek, de a szerződésben megállapított maximális áron árusítja a jeget és így mindenképpen a közönség szenved a vállalat helytelen vezetése miatt.

Aczél Géza menti a vállalatot s előadja, hogy a közönség minden óhaját nem lehet teljesíteni.

A jog- és pénzügyi bizottság elfogadja Márton Imre javaslatát s intézkedik, hogy a vállalat ellen való panaszokat Körner Adolf tanácsnok vegye fel, továbbá elhatározza, hogy a vállalat bérlőivel való szerződés kötéskor vegyék tekintetbe a Márton Imre említette hiányokat.

Majd kisebb vita után elfogadta a bizottság a nyomdávállalat költségvetési tételét is.

Ezután sorba fogad el a bizottság hozzászólás nélküli több kisebb-nagyobb tételt.

A rendkívüli költségvetés tárgyalásánál

Tüdős János dr. felvilágosítást kér, hogy a rendkívüli költségvetés bevételeinél a felügyelő-bizottság mért javasol a költségvetés eredeti 15 ezer koronás tételével szemben 30 ezer koronás tételt.

Márton Imre előadja, hogy lehet számitani előirányzat nélküli bevételeire.

A további tárgyalás során Tüdős János megsürgetni javasolja a bérkocsi-szabályzat elkészítését.

13 százalék községi pótdadó.

Ezután Roncsik Lajos főszámvéve felolvassa a költségvetés összesítőjét. Jelentése végén beterjeszti az előirányzott községi pótdadó tételét 20 százalék helys gban.

Schwartz Vilmos és Tüdős János dr. a számadásokból ítélve nem látják nagyobb százalék szükségét, mint a 13 százalékot a kötelező községi pótdadóra, éppen ezért nem hajlandók a felügyelő-bizottság által is javasolt 20 százalékos községi pótdadót megadni.

A bizottság többsége a 13 százalék mellett foglalt állást.

Ezzel az 1908. évi költségvetést le is tárgyalták, mire Vecsey Imre elnök bezárta az ülést.

Egyház és iskola.

Paphal'gatás Debrecenben. A hajdusoboszlói papválasztásra vonatkozólag úgy informálnak bennünket, hogy Szabó Zoltán debreceni s. lelkészt idáig szokatlan nagyszámban, csaknem 400-an jöttek be az elmúlt vasárnap meg'hallgatni, mivel akik már előzőleg meghallgatták, mind a legjobb hírelt tértek volt haza. Isteni tisztelet után Szécsy Miklós polgáriiskolai igazgató, Gulyás József ügyvéd és Fehér Gábor városi arvaszéki ülnök vezetése alatt majd teljes számban felkeresték Szabó Zoltán ref. s. lelkészt Kiss Albert ref. lelkész lakásán s legnagyobb meglepetésükre adva kifejezést — felkérték őt a pályázásra.

A debreceni ev. ref. egyház ösztöndíj osztó bizottsága október hó 23-án délután 3 órakor az egyház tanácsstermben tartandó ülésre. Targyak: Ösztöndíjak odaítélése.

Wekerle adóreformja.

A szegényebb néposztály adómentesítése.

— okt. 23.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter ma hat javaslatot nyújtott be az adóreform dolgában, melyek

a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékának megállapításáról,

a házadóról,
a tőkekamat- és járadékadóról,
a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról,
az általános kereseti adóról,
a jövedelemadóról és
a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szólnak.

Wekerle ezekben a javaslatokban a legszegényebb néposztályok adómentesítését tartotta szem előtt. Evégből

az első és második osztályu kereseti adót és a kereseti adók minden osztályáról a családtagok külön adóját teljesen megszüntette;

leszállította az eddigi magas adókulcsokat;

az általános jövedelmi pótdadó helyébe fokozatos jövedelemadót létesít s így a tárgyi adózason nyugvó eddigi adórendszer a személyes adózás minden rendszerével egészíti ki.

A földadónál fentartja a földadó mai rendszerét. A földadó százalékát, mely ma a földtehermentesítési százalékkal együtt 25 és fél százalékot tesz, 20 százalékra szállítja le.

A házadónál először is meg akarja szüntetni azt az aránytalanságot, mely ma a házbéradó és másfelől a házosztályadóval megadózott házak teherviselése közt mutatkozik.

Színház.

* **Tavas.** Ennek a bájos zenéjű operettnek tegnapi előadása egyike volt ismét azoknak, amelyekről általában a legjobb véleményekkel lehetnek még azok is, akik a

színház vezetése, a társulat működése iránt bizonyos animozitással viseltettek. Kerek egészében mintaszerű volt az előadás s mintha csak a szereplők egymással vetélkedtek volna a siker érdekében. Nem vagyunk szubjektívításokra alapított összehasonlító kritika barátai, de ezt az előadást még azok sem kifogásolhatták, akik a régi Tavaszelőadások impresszióinak hatása alatt állottak. Az ensemblét most is Horváth Kálmán játékbán, énekekben egyaránt művészi intelligenciája dominálta.

Jelentős sikere volt Ligeti Lajosnak, akinek pedig a pincér szerepében egy igazán művész elődjének az emlékét kellett feledtetni a debreceni közönséggel. És még az összehasonlítások terén is ő maradt a győztes. Ugyanez mondható el Polgár Sándorról is, valamint László Arankáról. Ternyey Lajos, aki csak most aratott szép sikert a Király Színházban vendégszereplésével, tegnap is sok-sok tapsot kapott s Lónyay Pirokska is egyik legjobb szerepére talált a szobaleány személyesítésében. Fehér Olga csinosan énekelt s a karok is rászolgáltak a feltétlen dicsőre. Második felvonásbeli fináléjukat meg is akarta ismételtetni a közönség.

Sz. Z.

* **Valeni nász.** A színtársulat egész személyzete részt vesz a Valeni nász mai előadásán. Érdekesebb szenciós fordulatokban gazdagabb dráma régen nem került színre. Elsőrendű drámai színészeink és színésznőink egytől-egyig jelentős szerephez jutnak a darabban. — A főszerepeket Lukács Juliska, Hahnel Aranka, Békés, Szakács és Ternyei kezében vannak.

* **Boszorkányvár.** Horváth Kálmán és Torday Etel felléptével esütörtökön Milócker bájos zenéjű operettje a Boszorkányvár kerül színre. Az előadás elé nagy érdeklődéssel néz a közönség, már csak azért is, mert a Boszorkányvár kedves muzsikáját régen élvezte a debreceni színházbajáró közönség.

* **Nász induló.** Henry Bateille színművének pénteki előadását azt teszi érdekessé, hogy új szereposztásban kerül színre. Gracet Hahnel Aranka, Glaudot pedig Ternyey Lajos játssza, akkikkel nagyban folynak a próbák a színház házi színpadán.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETÉNÉL.**

A felolvasó esték.

Az első csütörtöki-est.

— okt. 23.

E hét csütörtökjén veszi kezdetét a román. kath. főgymnázium dísztermében a csütörtöki felolvasó esték ez évi ciklusa, az előjelekből ítélve általános érdeklődés közzött.

Ezek a felolvasó esték, melyek amellyel, hogy a kulturát és közjótékonyt szolgálják, a Csokonai-kör estéin kívül ugyancsak egyedüli irodalmi szórakoztatási a város előkelő közönségének.

A rendezőség mindent elkövet, hogy élvezetes estéket adjon a közönségnek, amit különben bizonyít az első est programja, mely a következő:

1. Elnöki megnyitó: tartja dr. Jászay Rezső ur.
2. Chopin „Gis moll polouaise“, zongorán előadja: Harsányi Jolán urleány.
3. „Épizódok nagy muzsikuskok életéből“. Irtá és felolvassa: Drummár János ur.
4. „Rákóczi Rodostón“ zongora kísérettel mellett szavalja: Riesz Eliz urleány.

5. Boross Lajos: „A mohácsi koldus“ románc, b) Kyerulf. Haifdau „nászut Hardangerben“ éneklő: a Svetits-Intézet tanítónőképzőjének énekkara.

Az előadásra jegyek kaphatók Mihalo-vits Jenő gyógyszerárában. Ülőhely 50 fillér, állóhely 30 fillér.

Novemberi esküdtek.

Kiket sorsoltak ki?

— október 23.

A debreceni kir. törvényszéken tegnap sorsolták ki dr. Szücs Miklós elnöke alatt az esküdteket a következőkben:

Rendes esküdteknél: Arany István háztulajdonos, Asztalos István bodnármeester, Csikes Ferenc bormérő, Dávid Jakab vaskereskedő, ifj. Deák István gazda, Demetrovics Pál birtokos, Engesser József ügynök, Fehér Ferenc gazda, Gyúrcsán Béla ecetgyáros, Holländer Adolf terménykereskedő, Kelner Miksa kereskedő, Kerékgyártó Bálint ácsmester, Killer Ede kereskedő, Kiss Ferenc sertéskereskedő, Kovács Zsigmond nyugalmazott lelkész, Kövesdy Boldizsár géplakatos, Kőrösy András gazda, Lajos István gazda, László Mihály gazda, Madar Mihály magánzó, Magyar János gazda, dr. Nagy Sándor ügyvéd, Rickl Géza birtokos, Simonffy Emil birtokos, Somogyi János gazda, Szilágyi Gyula gazda, Tafler Ignác gazda, Zöld Mihály gazda, Vilmos Béla birtokos és ifj. Weichinger Károly üzletvezető.

Pótesküdték: Erdélyi István kovácsmeester, Löwinger Mór fakereskedő, Nehéz József csizmadia, Nyilas István gazda, Pinczés Imre gazda, Piros Béla lakatos, Rosenfeld Adolf magánzó, Sepsi Kálmán biztosi-tási hivatalnok, Székely János birtokos és Weiszenberg Hugó keresk. A bizottság tagjai voltak: elnök dr. Szücs Miklós, dr. Oláh Miklós, Tóby István bírák, Gáthy Bálint kir. ügyész, Magos Kálmán jegyző, az ügyvédi kamarától bedei Nagy Sándor ügyvéd.

A király állapota.

Legujabb híradások.

Bécs, okt. 22.

(Saját tudósítónktól.) A cs. és kir. távirati iroda ő felsége egészségi állapotáról akként értesül, hogy bár az éj nyugodtan telt el, ő felsége mégis keveset aludt. Láz nincs, étvágy jó, erőbeli állapot viszonylag kielégítő, a katarrus csekélyebb.

Bécs, október 22. A király állapota ma kevésbé jó, mert az éjjel rosszul aludt. A király álmát sűrűn erős köhögés zavarta meg, aminek következtében ma reggel bágyadtabb és kedvetlenebb volt, mint máskor. A hurut változatlan maradt. Az erőbeli állapot a körülményeknek megfelelő.

Bécs, október 22. Kerzl és Neusser, a király orvosai tegnapi látogatásuk alkalmával kielégítőnek találták. A király ezután még egy óra hosszaiig ébren maradt és egy-negyed 9 órakor feküdt le. Az éj nagyjában nyugodtan folyt le. A királynak egész éjjel nem volt láza, de kevesebbet aludt, mint azelőtt éjjel. Az éj folyamán többször erős köhögési rohamok állottak be és a király álmát megszakították. A király ma reggel is kevéssel négy óra után kelt fel és jó étvágyal reggelizett.

Debreceni feltalálók sikere.

A kamara szabadalmi kiállítása.

— október 23.

(Saját tudósítónktól.) A kamara iparmuzeumában f. hó 20 án, vasárnap megnyílt kiállítást a közönség állandó érdeklődése kíséri és nagyszámu látogató keresi fel. Különös figyelmet és a szakértők érdeklődését főként a következő találmányok vonják magukra: Pollák Samu (Debrecen) újrendszerű villanyos biztosítéka, mely rövidzárlat esetén feleslegessé teszi a biztosítóknak szerelés útján való kicserélését, amennyiben az áramzáró csavarhoz alkalmazott szerkezettel a biztosítók egy csavarással automatic kicserélődik.

Komert Vilmos talpbőrvágó gépe, melyvel tetszés szerinti alakra vágható a legvastagabb bőr is.

Kun István (Nagykároly) önműködő boroshordó tápláló szerkezete és biztonsági csapja. Mandel Dezső (Nyirbátor) állati hullaégető kocsija, Széki Ákos (Debrecen) szellemes összeállítású fagyjelző készüléke, Sonnenwirth Ignác higenikus seprője, Szabó József (Debrecen) gyorsan száradó padló és butor festékei, Veréb István egyszerű és tökéletes szőlőpermetező készüléke, Simon István (Debrecen) számoló gépe közönséges törtek tízedes törtekké való átszámolására s azokkal való számoló műveletek szemléltető végrehajtására.

Huszár és Társa robbanásmentes dugói, Preisler Mór (Debrecen), Kányási György (Vámospéres), Márton Sándor (Nagykároly), célszerű borsajtói, Panché honvédszázados szellemes készüléke, mely cserépkályhákra alkalmazva hirtelen melegínyerését biztosítja, tehát a vaskályha fölönyét a cserépkályha előnyével összeköti; Györfly Aladár szellemes szerkezetű biztonsági gyufadoboza, Nagy Lajos mindkét oldalról lyukas külcsra járó zárai, melyek olcsóbbak a Wertheim-záraknál s mégis felülmúlják azok előnyeit s régi záruk is könnyen és olcsón alakíthatók ily rendszerűvé át.

A debreceni kamarának ezen kis keretekben, ugyszólván házilag rendezett kiállítása ezen reális eredménye által eleven újmutatás arra, hogy egy ilyen nagyobb arányokban, országosan rendezett kiállítás nagy sikerrel munkálhatna közre arra, hogy a nagy közönség a magyar ipari geniust megismerje s azt megismerve annak gyakorlati érvényesülését biztosítsa.

Mindennapos tragédiák.

Életunt emberek.

Két öngyilkosság.

— október 23.

(Saját tudósítónktól.) Az önkéntes halálnak tegnap ismét jó aratása volt. Az öngyilkosok szomorú statisztikájába két új név került. Egy asszony és egy leány. Mindketten fiatalon keresték a halált, mert nem találtak már más gyógyírt kínzó keserveikre, nem tudták más módon elosztalni sötét kétségbeesésüket.

A debreceni kir. ügyészséghez tegnap két közeli községből is jelentettek be táviratilag az illető hatóságok öngyilkosságot.

Az egyik távirat Bőszörményből érkezett. Szólt pedig arról, hogy Hajdu Zsófia 17 éves odavalló leány az elmúlt éjjel gyufadotot ivott. Súlyos belső sérülésekkel vették ápolás alá, de az életnek az orvosi tudomány sem tudta megmenteni s reggelre meghalt. Hogy elkeseredett tettére mi késztette a szerencsétlen leányt, nem tudják. Valószínű, hogy szerelmi bánattal kergette a halálba. Ifjú szívével nagyon szeretett valakit, de ez a valaki észre sem vette. Nagyon elkeseredett tehát szegényke és a gyilkoló mérgehez fordult, mely aztán meg is tette a köteleességét.

A másik öngyilkos tragédia Mártonfalván történt. Szintén a titokzatosság lépébe vannak burkolva ennek az öngyilkos-

ságnak a körülményei is. Szükszavu távirat jelentette csupán az ügyészségnek, hogy Mártonfalván Kiss Istvánné öngyilkossági szándékból marólugot ivott és meghalt. Egy öngyilkossal több, egy emberélettel kevesebb. A többi csak sablon. A hivatalos személyek megállapították, hogy tényleg öngyilkosság forog fenn, az ügyészség megadja a temetési engedélyt, eltemetik. És vége a tragédiának.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Sikkasztó tisztviselő.

Egy kalandos férfi.

— okt. 23.

Frigárszki Lajos magántisztviselőnek az utóbbi időben gyakran meggyült a baja a rendőrséggel, melyet csak nemrégiben egy, rája nézve igen súlyosan kompromittáló ügy révén sokat foglalkoztatott.

Egy botrányos ügyében még most is folyik ellene a vizsgálat, melyet még be sem fejeztek, a jeles férfiú ismét a rendőrség elé került.

Ezutal sikkasztás miatt Dankó Béla temetkezési intézetes tett ellene feljelentést. A feljelentés szerint Trigárszki mikor már megvált az intézet köteleiből, számlákat, követeléseket bajtott be és természetesen a saját céljaira fordította.

A sikkasztások által a bűnös tisztviselő félezer koronával károsította meg Dankó Bétát.

A rendőrség szigorú vizsgálatot, illetve nyomozást indított.

— **Thaly Kálmán Szegeden.** Thaly Kálmán, városunk első kerületének országgyűlési képviselője, ki most Budapesten tartózkodik legközelebb lerándul Szegedre és ott a város közgyűlési termében szabadelőadást fog tartani a Rákóczi szoboralap javára, Thaly Kálmánt egyébként, mint ismeretes is, Szeged ez év elején díszpolgárrá választotta, Thaly Kálmán most fogja megköszönni a megválasztását.

— **A nyugdíjellenőrző-bizottság ülése.** A nyugdíjellenőrző bizottság tegnap délelőtt Vecsey Imre főjegyző elnöksége alatt ülést tartott, melyen több kérvényt intézett el a bizottság.

— **A szervező bizottság ülése.** A szervező bizottság, mely a városi tisztviselők fizetésrendezését tárgyalja és készíti elő, tegnap délután Weszprémy Zoltán főispán elnöksége alatt rövid ülést tartott, amelyen mindössze a szabályrendelet két pontját tárgyalta le s aztán félbeszakította az ülést. Ilyen körülmények között a szabályrendelet már nem kerülhet az e hó 24-én tartandó közgyűlésre, bárha tárgysorozatán szerepel is. Ezzel a fizetésrendezés ügye jókora időre bizony el is odázódott újra, ami igen sajnálatos dolog, mivel már oly régen húzódik az ügy s megoldása oly kényszerítően sürgős a tisztviselők szempontjából, hogy az újabb halasztás súlyos csapás rájuk nézve.

— **Országos közjegyzői kongresszus.** Magyarország közjegyzői országos kongresszusra gyűltek össze vasárnap Budapesten, amelyen Debrecenből Lestyán Adorján volt jelen.

— **Vörheny járvány.** A közeli Ujfehértó községben az elmúlt fél-év alatt állandó jelleggel vörheny-járvány ütött ki, mely azonban már szünetelt. A járvány kitörésének napjától, vagyis január 14-től kezdődőleg 187-en betegedtek meg. Meggyógyult 140, meghaltak 31-en, jelenleg ápolás alatt van még 16 gyermek.

— **Debreceniek a konventen.** Három napra tervezett közgyűlést tegnap kezdte meg Budapesten a református egyetemes konvent. A közgyűlésen Debrecenből gróf Degenfeld József főgondnok, Sass Béla teológiai tanár, konventi jegyző vettek részt.

— **Elbocsátott rendőr.** Nagy Lajos városi rendőr azért folyomódott a városhoz, hogy nyugdíjazza őt a város, mivel szolgálatteljesítés közben lett munkaképtelen, amennyiben a kefégyári sztrájk alkalmával megsérült és ennek következtében munkaképtelenné vált. — **A nyugdíjellenőrző bizottság tegnap tárgyalta Nagy kérvényét, de nem látván egészen beigazoltnak állítását, nem nyugdíjazta, hanem 300 korona végkielégítést szavazott meg neki.**

— **Nagy tüzvéss a vidéken.** Máramarosszigetről táviratozzák: A tegnap leégett Borsa község határában lévő és a közbirtokosság tulajdonát képező Priszlopás nevű erdő. Gyermek az erdőben tüzet raktak és a paraszat távoztukban széthányták, mitől a száraz moha és fatörmelék tüzet fogott. — Eddig nyolc holdnyi területen ég a fatörmelék. Félt, hogy a tűz az erdő fáiba is belekap. A tüztől 500 méternyire sűrű fenyves van és akkor a veszély kiszámíthatatlan. Pap Simon főszolgabíró a szomszédos községek lakosokat az oltáshoz kikérte, hogy a tűz a fenyvesig el ne húzódhasson.

— **Sonka, szalámi, teavaj, turó, sajtok,** állandóan friss minőségben Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében a Kistemplom mellett kaphatók.

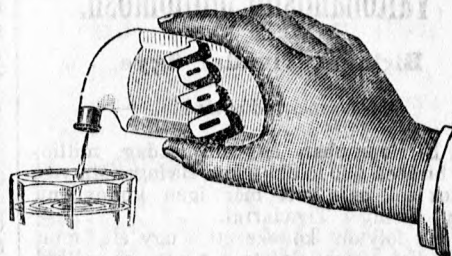
— **Hulla a tarlón.** Tegnapelőtt reggel a Debrecen-Nyíregyháza között futó vonalon, Görögszállás és Királytelek közötti határban a vasúti hid alatt egy 50 év körüli paraszt ember hulláját találták. A hulla feje a felismerhetetlenségig össze volt roncsolva. A vizsgálat csak annyit tudott kideríteni, hogy a szerencsétlen ember valószínűleg kiugrott a robogó vonatból és neki-vágódott a hid korlátjának. A holttestet behozták a városi szegényházba, ahol most személyazonosságát kutatják.

— **Fráter Lőránd országos hírdal-költőnk szerkesztésében 100 szebbnél-szebb magyar dalt tartalmazó kötet jelent meg.** A magyar dal költészet ez újabb remek műve úgy vonzó tartalmánál, mint csinos külsejével nagy feltűnést keltett. Bolti ára 3 kor. Kapható Aczél Henrik modern antiquáriumban. — Piac-utca, a ref. Kistemplommal szemben.

— **Légszusz, vízvezeték,** csatornázás központi fűtés, fürdők, klozetek, továbbá szivattyúk felszerelését és javítását a legújtanysabban és legpontosabban készít **Wilheim és Weinberger Hatvan-utca 4. szám.** Költséget és díjtalan.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kiss Erzsébet r. kath. 13 hónapos, Szabó Mária ev. ref. 8 napos, özv. Engelhordin Hübner Mária róm. kath. 81 éves.

Menyasszonyi, név-napi és alkalmi ajándéktárgyak a legelőnyösebben Mentze Henrik áruházában kapható.

Az Odol kitűnő hatása különösen ama sajtóságon mulik, hogy beszívódik az odvas fogakba és nyákhártyákba s azokat ugyszólván telíti. E hatás mikéntjének óriási fontosságát értjük meg jól: míg tehát a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájbőlítés rövid pillanataiban hatnak, addig az Odol határozottan tartós hatása, mely hatás még jóval tovább tart, mint ameddig a fogakat tisztítjuk.

E tartós- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműen bebizonyították, hogy az Odol e különös hatás folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájból s így a fogak elpusztulását megakadályozza. A mélyen tisztelt orvos és fogorvos uraknak szívesen küldünk e munkálatokról külön lenyomatokat, bérmentesen.

Az éjjeli élet rejtelméből.

14 év helyett 22.

A rendőrség kijátszása.

— október 23.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen éjjeli életéből az utóbbi napok alatt sok-sok döbbenetes részlet került napvilágra. A büntényák, lebuajok rejtelmek egymásután vetődtek felszínre egyes feljelentések kapcsán, amely körülmény arra indította a rendőrséget, hogy fokozottabb mértékben ügyeljen fel a nyilvános büntényákra, a rejtett lebuajokra és a festett arcokra.

Ilyenkor aztán rendszerint előkerül a lélekkufárok minden bűne, minden galád-sága, melyeket úgy lehet, megelőzőleg már évekkal folytattak.

Tegnapelőtt éjjel a rendőrség váratlan vizsgálatot tartott a nyilvános mulatóhelyeken, egy ilyen büntényán Tóth Sándor detektiv meglepő felfedezést tett. Egy csinos arcú fejletlen leánykát talált ott. Alig lehetett 13-14 éves. A szegényke nagyon szomorúnak látszott. Tóth Sándor kihallgatta a leányt. Tóth Russinak hívják. Csikszeredára való, tizenhárom és fél éves.

Két hónappal ezelőtt került valami lelketlen leánykereskedő kezébe, aki aztán eladta ennek a debreceni nyilvános házának. Hogy aztán a leány fiatalága ne képezzen akadályt, a türelmi lapot egy 23 éves leányról állították ki és egy ily idős leányt is állították a rendőrség elébe.

Természetesen ily módon sikerült a rendőrséget félrevezetni és a fiatal leányt ugyszólván a rendőrség asszisztenciája mellett a bűnök tanyáján tartani, amit pedig a törvény szigoruan büntet.

De azért tegnapelőtt éjjel kiderült az egész dolog és a rendőrség szigorú vizsgálatot indított és a 14 éves gyermeket, kit beteggé tett az éjjeli élet felügyelet alá vette.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

**LEGJOBB
SZABÁSÚ INGEREK
FÉRETTENEL**

Valtóhamisító milliomosfi.

Biringer Tivadar ügye.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Él Sopronban egy dúsgazdag, milliomos hírében álló földbirtokos, Biringer Mátyás, akinek sok baja volt már igen könnyelmű fiával, Biringer Tivadarral.

Ez folyton költsékezett s úgy élt, mint egy indiai nábob. Szórta a pénzt ész nélkül s így természetes, hogy örökös pénzzavarban szenvedett. Apja két évvel ezelőtt, hogy komoly munkára szoktassa, Bécsben egy automobil-üzletet rendezett be neki. Biringer Tivadar mindjárt az első héten eladta az egész üzleti berendezést az összes automobilokkal együtt s a pénzt két nap leforgása alatt elpezsztözte.

A könnyelmű ifju a bécsi kirándulás után a fővárosba tette át hadiszállását. Pénze ismét nem volt, tehát törte a fejét, miként juthatna ismét egy nagyobb summához. Volt neki egy Hász Jenő nevű barátja, aki praktikus ötlettel állott elő. Biringer az ötletet igen jónak találta s mindjárt hozzá is fogott a kivitelhez.

Két darab 30.000—30.000 koronás váltóra Biringer Tivadar ráhamisította az apja nevét. A váltókat nem számolták le, hanem pörözték.

Az ifju kiszámította az időt, amikor a budapesti váltótörvényszék fizetési megtaggyása megérkezik Sopronba. Erre az időre hazament s a levélhordótól ő vette át a hivatalos irást.

Az öreg Biringer tehát nem is sejtette, hogy ellene hatvan ezer koronás váltótartozás miatt pör van folyamatban, sőt azt sem tudta, amikor ez a pör ellene jogerős ítélettel befejezését is nyert.

Hász és Biringer ekkor egy pénzember-nél leszámoltatta a 60.000 korona értékű váltókat. Mindössze 28.000 koronát kaptak érte. Ezzel lementek mindketten Monte-Karloba, ahol miután kiderült a turpisság, letartóztatták Biringert, Hászt pedig, aki közben Budapestre jött, itt fogták el. Hosszas kiadattási eljárás után Biringert kiadták és az ügyészség úgy ellene, mint Hász ellen magánkirathamisítás miatt vádiratot adott.

Hász nevében dr. Vaisz Sándor és dr. Mandel Elemér, Biringer nevében Visontai Soma kifogásokat adtak be a vádirat ellen. A vádtanács tegnap tárgyalta az ügyet s mind a két vádlottat vád alá helyezte.

Távirat és telefon.

A király állapota.

Bécs, október 22. A király állapotáról késő este megnyugtató híreket jelentenek. A kedden este tartott orvosi vizsgálat jó eredménnyel végződött. Az udvari orvosok a megjelent hírlapírók előtt kijelentették, hogy a javulás most már bizonyos.

Horvátok az általános választói jogért.

Budapest, október 22. A horvát képviselő nevében dr. Lordkovic horvát képviselő a Ház holnapi ülésén interpellációt fog előterjeszteni, melyben azt követeli, hogy az általános választói jogot Horvátországban is csinálják meg.

A nemzeti bankért.

Budapest, A képviselőház mai ülésének végén a miniszteri szobá-

ban gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferenc és Holló Lajos tanácskozássra ültek össze. A tanácskozások tárgya Holló Lajos és a hozzátartozó függetlenségek azon követelése volt, hogy a függetlenségi párt már most foglaljon állást a nemzeti bank dolgában. Hir szerint ezen álláspont érvényesülését gróf Andrássy Gyula állásfoglalása akadályozza és biztosra veszik, hogy ez a körülmény heves vitára fog alkalmat adni.

Az alkotmánypárt értekezlete.

Budapest, október 22. Az alkotmánypárt ma este egyetlen tárggyal értekezletet tartott. Az értekezleten csupán jelölésekkel foglalkoztak. A kvóta-bizottságba Széll Kálmánt és Nagy Ferencet je ölték.

Az alkotmánybiztosítékok.

Budapest, október 22. A képviselőház közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, melyen letárgyalták az alkotmánybiztosítékokról szóló törvényjavaslatot. A vitában Széll Kálmán és Andrássy Gyula is részt vettek.

Thaly Emil halála.

Budapest, október 22. Thaly Emil, a Duna Gőzhajózási Társaság és a mohácsi pécsi vasút igazgatója ma 65 éves korában elhunyt. Az elhunyt jeles közigazdász és közlekedésszervező ember volt.

Bartha Miklós síremléke.

Budapest, október 22. Bartha Miklós, a jeles publicista síremlékét ma leplezték le. Az ünnepélyen részt vettek Wekerle és Kossuth s más előkelőségek. Az avató beszédet Holló Lajos mondta. A függetlenségi párt díszes koszorúját báró Wesselényi tette.

Merényletterv a cár ellen.

Pétevár, okt. 22. Carszkoje-Szelótól néhány kilométernyire, annak a külön vágánynak a mentén, melyet a cári család tagjai használnak, Kriszti, volt moszkvai főkor-mányzó vadászkutyaí egy vadászpavillon közelében, ahova a cár gyakran szokott kirándulásokat tenni, szalmával, földdel, agyaggal és lécekkel fedett helyre vezettek. Különböző ásáshoz szükséges szerszámok heverték a földön és két férfi a közelben egy aknának az ásásával foglalatzkodott. Egy akna terve volt nálunk, valamint bűntársainak a sürgönyei, melyekben a munkálatok haladásáról tudakozódtak. A két férfit letartóztatták és átadták a csendőrségnek. Nyilvánvalónak tartják, hogy ezzel veszedelmes merényletet akadályoztak meg.

Horvát gyorsírók a Házban.

Budapest, október 22. Justh Gyula, a képviselőház elnöke kijelentette, hogy a horvát beszédekre való tekintettel holnapról fogva újra alkalmaztatja a horvát gyorsírókat.

Ingaflanok forgalma.

Magyar András és neje Szabó Borbála veszik a debreceni 2952 sz. tjkvben foglalt 5 hold 850 négyszögöl ondódi földet Almási Edétől 4400 koronáért.

Ózv, Varga Mihályné Vida Józsa Juliánna veszi a debreceni 3072 sz. tjkvben foglalt 4 hold 1100 négyszögöl ondódi földet Szabó Józseftől 2000 koronáért.

Szalontai Gábor veszi a debreceni 2900 sz. tjkvben foglalt 1 hold 262 négyszögöl köntöskerti szőlőt Bőszörményi Imre és neje Nehéz Juánától 10000 koronáért.

Gólyán Pál és neje Gubaja Borbála veszik a debreceni 9549. sz. tjkvben foglalt 1551 négyszögöl új osztású földet Nagy Lajos és neje Tajla Esztertől 3000 koronáért.

Máli Sándor és neje Gonda Sára veszik a debreceni 7169. sz. tjkvben foglalt Péczeli-utca 7. számú házat Árvay Árpádtól 4300 koronáért.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

65

— Na, na, hátha elhiszem, — szölt a leány, — hisz eddig nem láttam az ellenkezőjét.

Kemény még a többiek is nevettek.

Egy darabig még összevissza beszéltek ilyenféle naivságokat, azután Somogyi Ida fölment.

Most Eisenstadt vette keresztüztüben Keményt.

— Mond, hogy tetszik nüked ez a leány?

— Mint akármelyik. Semmivel sem különösebben.

— Csodálom. Nem mindennapi leány.

— Te — mondta neki később inkább tréfából, mint célzatosan, — te még beleszeretsz ebbe a leányba.

— Ugyan ne beszélj ilyen zöldeket. Nagyon rosszul ismerem engem.

Eisenstadt nem is bolygatta tovább s Kemény, miután látta, hogy az asszonnyal nem beszélhet, csakhamar bosszusan elment Csak úgy égett benne a bosszuság.

XV.

Eisenstadtné pedig görcsösen gombolyította tovább eszméjét.

A leányt össze kell hozni Keménnyel és Keményben is fel kell ébreszteni a fiatal leány utáni vágyat.

A leány fiatal, csinos és tiszta üd.

Ha mást nem, hát a vágyat kelti fel benne.

Valami lelkifurdalást érzett az utolsó gondolatra, de a saját maga meneküléséért már mindenre képes lett volna.

Talán így megmenekül. Ha nem sikerül neki, akkor vége. Megadja magát végzetének.

Nem tehet mást.

(Folyt. köv.)

Angol és porosz szén

szobafűtésre és kazántüzelésre megrendelhető

KLÁR ANDOR

kereskedelmi irodájában DEBRECEN Miklós-utca 23. Telefon 445.

Figyelmeztetésül: Elfogadok megrendeléseket egy waggónnál kisebb mennyiségre is 10 M/M-tól feljebb, mely esetben a szemet a címemre érkező waggónból házhoz szállítatom.

Elsőrangú

Biharmegyei fekete földek eladása.

Érköserü (Biharmegye) község határában 750 m. holdas kitűnő minőségű birtok kerül parcellázásra 10-100 holdas és ennél nagyobb részletekben tanyaépületekkel.

Birtokon dohányengedély.

Vételár 1200 négyszögöles holdanként 300 frt, 1600 négyszögöles holdanként 400 frt.

A vételár 40%-a készpénzben fizetendő, 60 százalék előnyös kölcsönrel fedeztetik.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

KLÁR ANDOR

bankirodája

Debrecen, Miklós-u. 23.

Legbiztosabb szépitőszere a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arebőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1-2-3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszarvu” gyógyszerház.

Telefon 496. szám.

„Uránus” Villamos-Színház

a vásártéren.

Megérkezett „Raffles”. Azonkívül „Mesés Ujdonságok”.

Szerdán és esütörtökön okt. 23-án és 24-én **REMEK MŰSOR!**

Szenzációs képek!

RAFFLES.

Szöktetés a szeraulból, Tunnhalfogás Szicziában és a többi ujdonságok.

Vasárnap október hó 27-én délután 3-tól este 11-ig óránként

utolsó előadások.

Előadások kezdete este pont 7, 8 és 9 óraker, vasár és ünnepeken délután 3-tól 11 óráig.

Helyárak mint rendszeren.

Esetleg műsorváltozás fentartva.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Suchán és Winkler.

Mautner-féle

LILIAM-CRÉME

Legbiztosabb, legártatlanabb és bámulatos hatású, még a legelhanyagoltabb arebőrnél is. Szeplőt, pattanást, porzsemet, bőrtakát, ráncokat, redőket stb. rövid időn belül eltüntet és elsimit. Az arcot szép üdév teszi. Egy tégely ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér, poudert 1 K Sziveskedjék MAUTNER névre ügyelni Kapható MAUTNER ALFRED Arany Annyal gyógyszerházában DEBRECZEN, Piac-utca és Szent Anna-utca sarkán.

Be van bizonyítva

hogy papirt, üzleti könyvet, irodaszert, dombornyomású névjegyet és levélpapirt

legjobban lehet vásárolni

Mihály Sámuelnél

Főtér 30.

Dávidházy Kálmán és Társa

könyvkötészet, diszműkészítés és dobozgyár.

Debrecen, Fűvészkert-utca 9. sz.

Nagyméretben kibővített könyvkötészetünk és diszműves műhelyünk mellett ajánjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmébe legújabb berendezett

dobozgyárunkat,

hol a kereskedők, gyárak részére szükséges áru dobozokon kívül cukrászati és gyógyszerészeti dobozok mindenféle kivitelben megrendelhetők és gyári árban gyorsan készíttetnek.

A közönség számára gyakran szükséges csomagoló-dobozok egyenként is kaphatók. 617

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

Schön Sándor

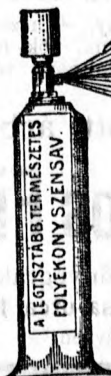
kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN, Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szénsavat

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

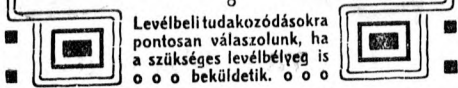
Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn. Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik. o o o

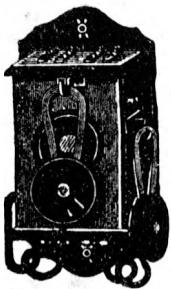
Teljesen érett 85 fokos cukor tartalmu csemege és gyögméz 1 kiló 2 korona, üveg-gel együtt 2 kor. 60 fillér. Kapható Arany János-u. 2. sz. Földszint 4. sz.

Kávéházi, szállodai, éttermi teljes berendezés, darabokban vagy egészben eladó. Átvehető december utolsó hetében. Üres hordók is kaphatók Hauer Bertalan Angol Királynő szálloda.

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

30 hektoliter sesta-kerti negyediken szürendő must eladó Péterfia 18.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzín és elektromotorok szerelése és javítása, legújanyosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Eladó. 466 négyszögöl föld négyszög-ölenként 5 koronájával a Csígekertben. Ertekezni lehet a tulajdonossal özv. Ménes Mihálynéval Helyben, Zsak-u. 2. szám.

Egy szoptatós dajka azonnal fölvetetik. Mester-utca 25. sz. a.

A Tokaji hegyen két kataszteri hold szőlőnek való föld jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Női kalapokat a legmodernebb formákra átalakít Békés Lajos kalapos műhelye Piac-utca 46.

Kerestetik 2-3 szobás lakás november 1-re vagy azonnalra. Cim a kiadóhivatalban.

Francia és amerikai gummi különlegességek. Ha s, köldök és lágyék sérvkötők, szuszpenzorium, feeskendő a legjobb kivitelben kapható GYÓRFI SÁNDOR kötszer orvosi műszertárában Debreczen Simonffy-utca (Városi bérház).

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fuzók,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr disztáskák.

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben métere 6 forintól 15 forintig. o o o

Boák és muffok

öröklési választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárpa, hollandi, kiddermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s creppek, o o o viaszkos vászon o o o

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsósoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és cloth alsósoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkenedők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

o o Férfi ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélések áruk. Harisnyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapították 1842. évben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótételek, csillárok és szerelvények nagy választéka.

Telefon szám: 568.

Hölgyek részére fontos!

Ki testi épségét fentartani akarja vagy gyomor és más ilyenü betegségben szenved, úgy kizárólag csakis az eredeti

francia „Delia” mellfűzőt

vegye. Valódi halesont, elegáns kivitelben 6 K-tól feljebb. Kapható csakis az

Ernyő-gyárban Piac-utca 43.

Választás végett házhoz is küldünk, minden vétel kényszer nélkül. Előre haladt időny miatt ernyőket 20 százalékkal leszállítva adunk.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltessenek.

Ritka alkalom!

Leltározás alkalmával raktárunkban óriási mennyiségű

őszi- és téli**női ruhaszöveteket**

szállítottunk le, melyeket mélyen gyári árun alul

árusítunk el

Bosznay J. és Társa

női divat áruháza Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBÁZAR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatáruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai,

ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velezek. Valódi persa szőnyegek — Linoleum.

Öriási raktár!